

Asia: VN/16724/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi kotikuntalain ja verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Näkemyksenne kotikunnan menettämistä ja kotikuntamerkin­nän poistamista koskevasta ehdotuksesta (kotikuntalain 7, 9 ja 11 § sekä verotusmenettelylain 5 §)

Verohallinto saisi tiedon kotikuntamerkin­nän poistamisesta väestötietojärjestelmästä (Digi- ja viestintävirastolta). Kotikuntamerkin­nän poistaminen siten, että henkilön verotuksellisena kotikuntana säilyisi poistamishetken kotikunta, on Verohallinnossa toimeenpantavissa.

2. Näkemyksenne kotikunnan saamisedellytysten tarkentamista koskevasta ehdotuksesta (kotikuntalain 4 §)

Verohallinnon käsityksen mukaan kotikunnan saamisedellytyksiä koskevalla muutoksella ei ole suoranaisia vaikutuksia Verohallinnolle.

3. Näkemyksenne edunvalvojan tekemää muuttoilmoitusta koskevasta ehdotuksesta (kotikuntalain 7 ja 11 §)

Verohallinnon käsityksen mukaan edunvalvojan tekemää muuttoilmoitusta koskevalla muutoksella ei ole välittömiä vaikutuksia Verohallinnolle.

4. Esitysluonnoksessa on kuvattu lakiehdotusten keskeiset vaikutukset. Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, tarkennettava tai täydennettävä?

Ei lausuttavaa.

5. Muut kommentit esitysluonnoksesta

Ei lausuttavaa.

6. Kotikuntalain muutostarpeita keväällä 2020 selvittänyt hanketyöryhmä ehdotti kotikuntalain kokonaisuudistuksen tekemistä. Pidätkö sellaista tarpeellisenä ja jos pidätte, millaisia asioita uudistuksessa tulisi mielestänne erityisesti ottaa huomioon?

Henkilön asuinpaikalla ja kotikunnalla on merkitystä verotuksessa muun muassa kunnallisveron saajakunnan määräytymisessä ja eräiden verotuksessa tehtävien vähennysten myöntämisen kannalta. Verotusmenettelystä annetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan verovelvollisen luonnollisen henkilön kotikuntana pidetään kuntaa, jossa hänellä on verovuotta edeltäneen vuoden lopussa katsottava olleen kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu asuinpaikka. Käytännössä henkilön kotikuntana verotuksessa pidetään väestötietojärjestelmän mukaista kotikuntaa ja se vastaa suuressa valta-osassa tapauksia kotikuntalain säännösten mukaista oikeaa kotikuntaa. On kuitenkin tapauksia, joissa henkilön väestötietojärjestelmään merkittyä kotikuntaa ei voida pitää henkilön kotikuntalain mukaisena oikeana kotikuntana. Vm. tapauksissa verotus tulisi toimittaa sen mukaisesti mikä on henkilön oikea kotikunta. Kotikuntalain 2 §:n mukaan henkilön omalla käsityksellä kotikunnastaan on eräissä tilanteissa muiden kriteerien ohella merkitystä kotikunnan määräytymisessä. Kotikunnan määräytyminen voi olla näissä tapauksissa tulkinnanvaraista ja oikean kotikunnan selvittäminen var-sin työlästä verotuksen tapaisen massamenettelyn yhteydessä.

Verotuksen kannalta nykyinen kotipaikan määräytymistä koskeva sääntely on pääosin toimiva. On kyseenalaista, voitaisiinko kotikuntalain kokonaisuudistuksella poistaa verotuksessa kotikuntaan liittyviä ongelmia. Jos kotikuntalain kokonaisuudistukseen päädytään, tulee verotuksen tapaisen massamenettelyn tarpeet ottaa ratkaisuisissa huomioon. Verotuksessa sovellettavan kotipaikan tulisi määräytyä väestötieto-järjestelmään merkittävän ja Verohallinnolle välitettävän tiedon perusteella. Kotikunnan määräytymisen tulisi olla mahdollisimman yksiselitteistä niin, ettei verotuksen yhteydessä jouduta ainakaan nykyistä enemmän tutkimaan vastaako väestötietojärjestelmään merkitty kotikunta henkilön kotikuntalain säännösten mukaista oikeaa kotikuntaa.

Merisalo Matti
Verohallinto